

SEKTOR ZA INFORMISANJE I DOKUMENTACIJU (SID)

**INFORMACIJA O SAOBRAĆAJNIM/PROMETNIM
NEZGODAMA, NJIHOVIM UZROCIMA I POSLJEDICAMA
U BOSNI I HERCEGOVINI U 2021. GODINI**

mart/ožujak 2022. godine

SADRŽAJ

SADRŽAJ	1
UVOD	2
STANJE BEZBJEDNOSTI/SIGURNOSTI DRUMSKOG/CESTOVNOG SAOBRAĆAJA/PROMETA U BiH	
SAOBRAĆAJNE/PROMETNE NEZGODE U BIH.....	2
POSljedICE SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA	5
UZROCI I MJESTO NASTANKA SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA	9
ZAKLJUČAK	9

1. UVOD

Sektor za informisanje/informiranje i dokumentaciju Bosanskohercegovačkog auto - moto kluba (SID BIHAMK) sistematski prikuplja dostupne podatke iz oblasti saobraćaja/prometa, koristeći pri tome sve relevantne izvore sa ciljem pravovremenog i detaljnog informisanja/informiranja javnosti.

Podaci o saobraćajnim/prometnim nezgodama, uzrocima i posljedicama prikupljeni su od nadležnih MUP-ova (FUP, kantonalna/županijska MUP, MUP RS i MUP Brčko Distrikta).

STANJE BEZBJEDNOSTI/SIGURNOSTI DRUMSKOG/CESTOVNOG SAOBRAĆAJA/PROMETA

SAOBRAĆAJNE/PROMETNE NEZGODE U BIH

U skladu sa prikupljenim statističkim podacima od nadležnih institucija (FUP, kantonalna/županijska MUP, MUP RS i MUP Brčko Distrikta), na bosanskohercegovačkim putevima/cestama u protekloj 2021. godini dogodilo se ukupno **30.238** saobraćajnih/prometnih nezgoda od kojih je zabilježeno **6.931** saobraćajnih/prometnih nezgoda sa poginulim i povrijeđenim/ozlijeđenim licima/osobama, te **23.307** saobraćajnih/prometnih nezgoda sa materijalnom štetom.

U saobraćajnim/prometnim nezgodama u Bosni i Hercegovini **smrtno je stradalo 255 lica/osoba**, dok je **9.799 lica/osoba zadobilo teže ili lakše tjelesne povrede/ozljede**. U tabeli 1. dat je detaljan prikaz ukupnog broja saobraćajnih/prometnih nezgoda u BiH i Distriktu Brčko za period 2018.-2021.godina.

PODRUČJE	UKUPAN BROJ SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA(SN)				BROJ SN SA POGINULIM/POVRIJEĐENIM/OZL. LICIMA/OSOBAMA				BROJ SN SA MATERIJALNOM ŠTETOM			
	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
FEDERACIJA BIH	25.771	24.023	20.376	20.083	4.748	4.813	4.091	4.568	21.023	19.210	16.285	15.515
REPUBLIKA SRPSKA	10.634	10.221	9.096	9.937	2.589	2.276	2.052	2.226	8.045	7.945	7.044	7.711
BRČKO DISTRIKT	267	275	231	218	157	167	117	137	110	108	114	81
UKUPNO	36.672	34.519	29.703	30.238	7.494	7.256	6.260	6.931	29.178	27.263	23.443	23.307

Tabela 1. Pregled saobraćajnih/prometnih nezgoda za period 2018.- 2021. godina

Tokom protekle 2021. godine registrovano/registirano je **535 nezgoda više** u odnosu na 2020. godinu, što izraženo u postocima/procentima prikazuje **povećanje ukupnog broja saobraćajnih/prometnih nezgoda za 1,80 %**. Broj saobraćajnih/prometnih nezgoda sa poginulim/povrijeđenim/ozlijeđenim licima je **povećan za 671 saobraćajnu/prometnu nezgodu ili 10,72 %**. Kada su u pitanju saobraćajne/prometne nezgode sa materijalnom štetom u protekloj godini registrovano/registirano je **136 nezgoda manje** u odnosu na 2020. godinu, odnosno **0,58 %**, što je djelimično posljedica i sve češće upotrebe Evropskog obrasca za saobraćajne negode od strane vozača koji su učestvovali u saobraćajnoj nezgodi sa manjom materijalnom štetom.

Iz naprijed navedenih činjenica, **zaključujemo da je trend smanjenja ukupnog broja saobraćajnih/prometnih nezgoda koji je započeo 2017. godine prekinut tokom protekle godine gdje ponovo bilježimo porast saobraćajnih/prometnih nezgoda.**

Prema navedenim podacima možemo zaključiti da se na području BiH dnevno tokom 2021. godine događalo u prosjeku nešto više od **82 saobraćajne/prometne nezgode**, od toga oko **19 saobraćajnih/prometnih nezgoda sa poginulim/povrijeđenim/ozlijeđenim licima/osobama**.

U sljedećoj tabeli dat je detaljan prikaz saobraćajnih/prometnih nezgoda po kantonima u Federaciji BiH.

PODRUČJE	UKUPAN BROJ SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA (SN)				BROJ SN SA POGINULIM/POVRIJEĐENIM/OZL. LICIMA/OSOBAMA				BROJ SN SA MATERIJALNOM ŠTETOM			
	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
Kanton Sarajevo	9.258	9.231	8.188	7.061	805	821	743	762	8.453	8.410	7.445	6.299
SBK	3.023	2.770	2.102	1.832	373	362	367	383	2.650	2.408	1.735	1.449
BPK	72	77	62	147	14	22	18	32	59	55	44	115
Posavski kanton	232	189	172	216	78	66	56	51	154	123	116	165
ZHK	770	751	584	668	301	298	204	281	469	453	380	387
HNK	1.904	2.029	1.606	1.865	530	540	519	558	1.374	1.309	1.087	1.307
USK	2.439	2.320	1.813	2.093	638	641	481	593	1.801	1.679	1.332	1.500
Tuzlanski kanton	3.132	3.124	2.770	3.022	1.271	1.271	1.074	1.161	1.861	1.853	1.696	1.861
ZDK	4.202	2.991	2.567	2.443	609	650	544	600	3.593	2.341	2.023	1.843
Kanton 10	738	721	512	736	129	142	85	147	609	579	427	589
FEDERACIJA BiH	25.771	24.023	20.376	20.083	4.748	4.813	4.091	4.568	21.023	19.210	16.285	15.515

Tabela 2. Pregled saobraćajnih/prometnih nezgoda u FBiH po kantonima

Iz predhodne tabele možemo vidjeti da se najveći broj saobraćajnih/prometnih nezgoda na području Federacije BiH u 2021. godini dogodio na području **Kantona Sarajevo**, sa procentualnim učešćem od oko **35,16 %**, zatim slijede **Tuzlanski kanton** sa procentualnim učešćem od oko **15,05 %**, **Zeničko-Dobojski kanton** sa procentualnim učešćem od **12,16 %**, **Unsko-sanski kanton** sa procentualnim učešćem od **10,42 %**, **Hercegovačko-neretvanski kanton** sa procentualnim učešćem od **9,27 %**, itd.

Ukoliko posmatramo kretanje broja saobraćajnih/prometnih nezgoda možemo uočiti da je ukupan broj saobraćajnih/prometnih nezgoda u odnosu na 2020. godinu **povećan** u svim kantonima osim u Sarajevskom i Zeničko-dobojskom. Broj saobraćajnih nezgoda sa poginulim/teže i lakše povrijeđenim licima tokom protekle godine takođe je **povećan** u skoro svim kantonima izuzev Posavskog kantona: U **Bosansko-podrinjskom kantonu** za oko **77,78 %**, zatim slijedi

Kanton 10 za 72,94 %, Zapadnohercegovački kanton za oko 37,75 %, Unsko-sanski kanton sa 23,28 %, itd.

Kada pogledamo saobraćajne/prometne nezgode sa materijalnom štetom vidljivo je da je u pojedinim kantonima došlo do povećanja dok je u pojedinim došlo do smanjenja saobraćajnih/nezgoda. Najveći porast u odnosu na 2020. godinu primjetan je u **Bosansko-podrinjskom kantonu** sa oko **161,36 %**, dok je najveći pad primjetan u **Srednjobosankom kantonu** sa oko **16,48 %**.

POS LJEDICE SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA

U protekloj 2021. godini, u saobraćajnim/prometnim nezgodama u Bosni i Hercegovini život je izgubilo **255** lica/osoba, **1.471** lice/osoba je teže povrijeđeno/ozlijeđeno, dok je **8.328** lica/osoba pretrpjelo lakše tjelesne povrede/ozljede.

Povećanje ukupnog broja saobraćajnih/prometnih nezgoda u BiH u protekloj 2021. godini dovelo je i do **povećanja** posljedica: broj lakše povrijeđenih/ozlijeđenih **povećan** je za **1.021** lica/osoba, tj. za oko **13,97 %**, broj teže povrijeđenih/ozlijeđenih je **povećan** za **203** lica/osobe, odnosno za **16 %**, dok je **broj poginulih** u saobraćajnim/prometnim nezgodama na bosanskohercegovačkim cestama **veći** za **11** lica/osoba, odnosno za **4,5 %**.

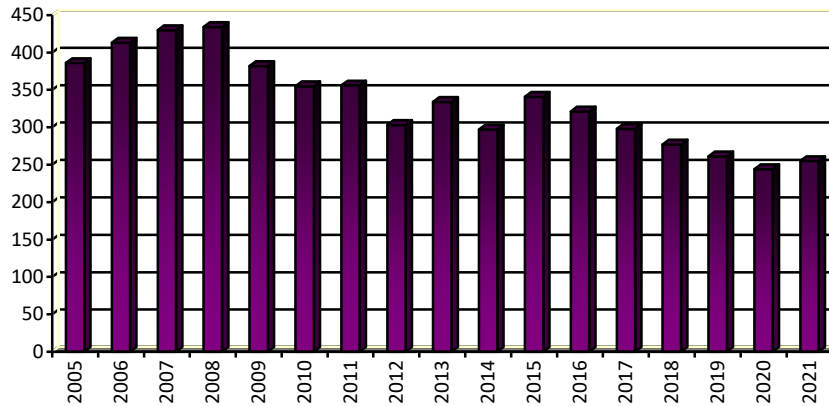
Detaljan prikaz broja saobraćajnih/prometnih nezgoda sa posljedicama dat je u sljedećoj tabeli:

PODRUČJE	UKUPAN BROJ SN			BROJ POGINULIH LICA/OSOBA			BROJ TEŽE POVRIJEĐENIH/OZL. LICA/OSOBA			BROJ LAKŠE POVRIJEĐENIH/OZL. LICA/OSOBA		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
FEDERACIJA BIH	24.023	20.376	20.083	139	139	150	1.044	757	878	5.925	4.882	5.601
REPUBLIKA SRPSKA	10.221	9.096	9.937	118	101	101	589	489	561	2.504	2.264	2.549
DISTRIKT BRČKO	275	231	218	4	4	4	35	22	32	194	161	178
UKUPNO	34.519	29.703	30.238	261	244	255	1.668	1.268	1.471	8.623	7.307	8.328

Tabela 3. Posljedice saobraćajnih/prometnih nezgoda

U saobraćajnim/prometnim nezgodama na putevima/cestama širom BiH u toku protekle godine u prosjeku je svaki dan zabilježeno više od **82** saobraćajne/prometne nezgode u kojima je teže povrijeđeno/ozlijeđeno **4** lica/osobe, dok je lakše tjelesne povrede/ozljede svakodnevno pretrpjelo više od **22** lica/osobe. Prosječna smrtnost u saobraćajnim/prometnim nezgodama u BiH iznosi nešto više od **8** poginulih na **1000** saobraćajnih/prometnih nezgoda.

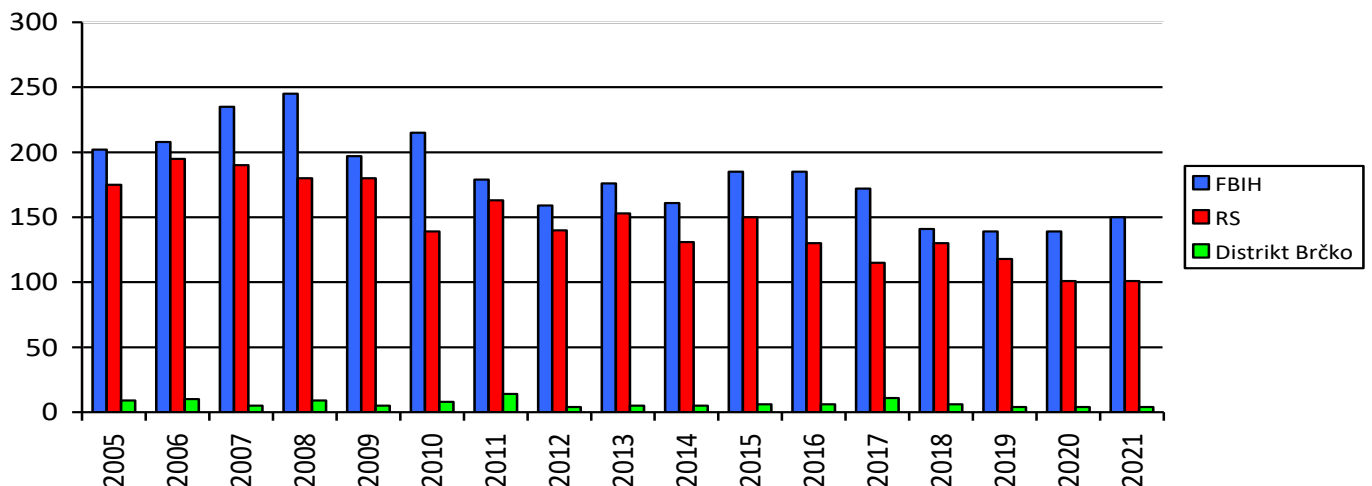
Na sljedećem dijagramu prikazano je kretanje ukupnog broja poginulih lica/osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama za period 2005.-2021.godina:

Dijagram 1. Grafički prikaz ukupnog broja poginulih osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama u BiH u periodu 2005 - 2021. godina.

Tokom protekle 2021. godine u saobraćajnim/prometnim nezgodama u Federaciji BiH je poginulo **150** lica/osoba, što znači da je broj poginulih u odnosu na 2020. godinu **povećan za 11 lica/osoba** i predstavlja **58,82 %** od ukupnog broja poginulih u saobraćajnim/prometnim nezgodama u BiH. U Distriktu Brčko tokom protekle godine poginula su **4** lica/osobe, dok je broj poginulih lica/osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama u Republici Srpskoj u odnosu na 2020. godinu ostao isti, **101** poginulih što predstavlja **39,6 %** od ukupnog broja poginulih u saobraćajnim/prometnim nezgodama u BiH.

Na sljedećem dijagramu dat je prikaz broja poginulih lica/osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama po entitetima/distriktu za period 2005.-2021.godina:

Dijagram 2. Grafički prikaz ukupnog broja poginulih lica/osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama po entitetima u periodu 2005 - 2021. godina.

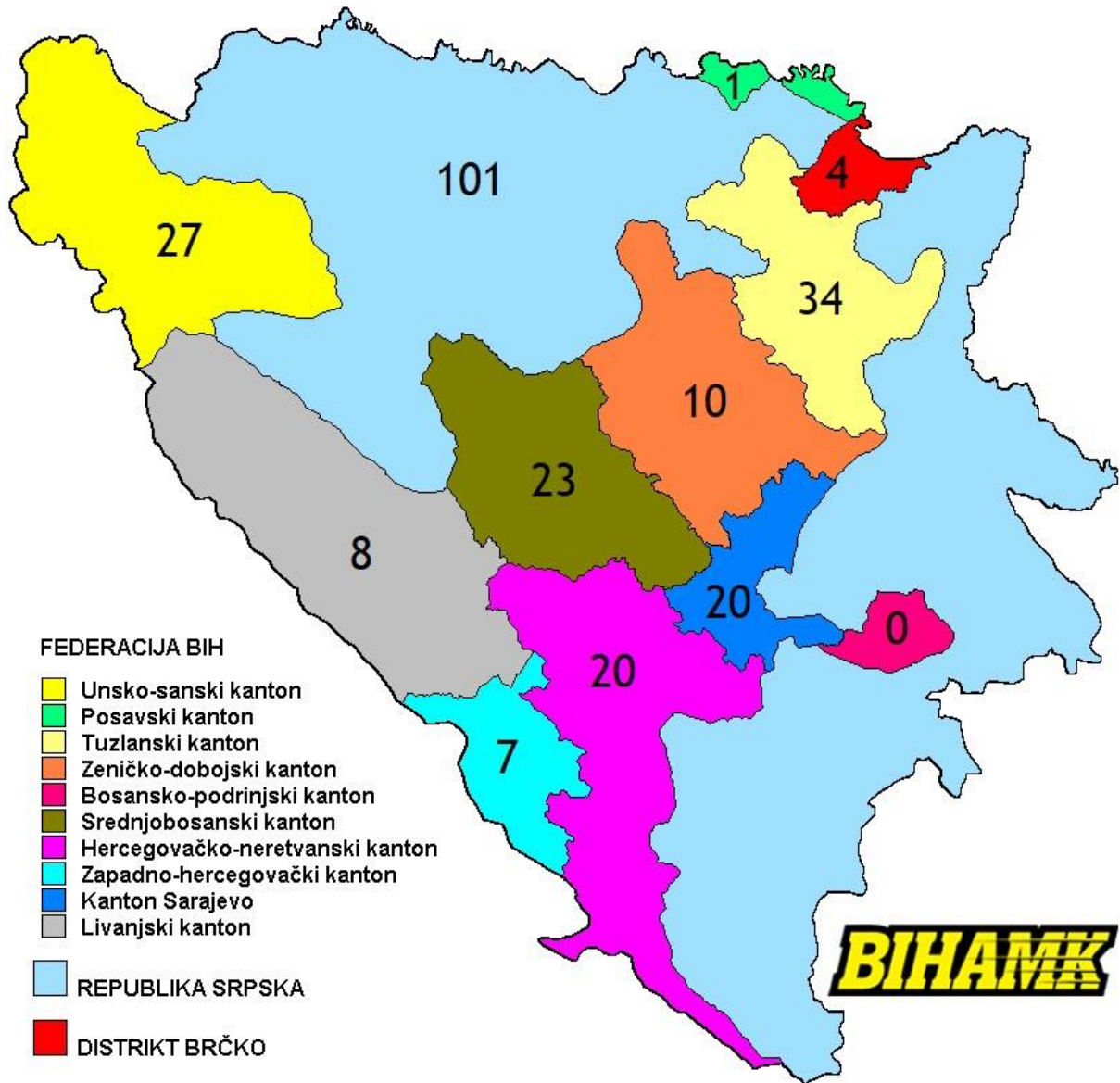
Detaljan prikaz broja saobraćajnih/prometnih nezgoda sa posljedicama po kantonima u Federaciji BiH dat je u sljedećoj tabeli:

PODRUČJE	UKUPAN BROJ SN			BROJ POGINULIH LICA/OSOBA			BROJ TEŽE POVRIJEĐENIH/OZL. LICA/OSOBA			BROJ LAKŠE POVRIJEĐENIH/OZL. OSOBA/ LICA		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Kanton Sarajevo	9.231	8.188	7.061	12	13	20	172	100	155	866	817	796
SBK	2.770	2.102	1.832	13	11	23	92	74	83	428	435	472
BPK	77	62	147	1	0	0	7	2	4	19	17	28
Posavski kanton	189	172	216	6	2	1	22	24	19	52	43	43
ZHK	751	584	668	5	9	7	25	29	22	441	284	399
HNK	2.029	1.606	1.865	19	24	20	166	101	123	730	640	727
USK	2.320	1.813	2.093	22	13	27	184	127	123	772	519	727
Tuzlanski kanton	3.124	2.770	3.022	31	36	34	188	173	187	1.702	1.432	1.537
ZDK	2.991	2.567	2.443	21	21	10	134	104	127	769	620	714
Kanton 10	721	512	736	9	10	8	54	23	35	146	75	158
FEDERACIJA BiH	24.203	20.376	20.083	139	139	150	1.044	757	878	5.925	4.882	5.601

Tabela 4. Posljedice saobraćajnih/prometnih nezgoda po kantonima u FBiH za period 2019. - 2021.

Prema prikupljenim podacima vidimo da **Unsko-sanski kanton** bilježi porast saobraćajnih/prometnih nezgoda kao i porast smrtno stradalih i to za **14 lica/osoba**. Ukoliko pogledamo podatke za **Srednjobosanski** i **Sarajevski kanton** uočićemo da je unatoč smanjenju broja saobraćajnih/prometnih nezgoda došlo do značajnog **povećanja** broja smrtno stradalih u saobraćajnim/prometnim nezgodama i to za **12 lica/osoba** više u **Srednjobosanskom** i za **7 lica/osoba** više u **Sarajevskom kantonu**. Značajno smanjenje broja stradalih lica/osoba primjetno je u **Zeničko-dobojskom kantonu** gdje se broj stradalih u odnosu na prošlu godinu smanjio za **11 lica/osoba**. **Bosansko-podrinjski kanton** je jedini kanton koji u protekloj godini nije zabilježio niti jedan smrtni slučaj.

Na slici 2. prikazan je broj poginulih lica/osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama po entitetima/distriktu, kao i kantonima u Federaciji BiH.

Slika 2. Broj poginulih lica/osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama po entitetima, distriktu, kao i kantonima u Federaciji BiH

UZROCI I MJESTO NASTANKA SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA

Veliki broj saobraćajnih/prometnih nezgoda na našim putevima/cestama, između ostalog, rezultat je nepoštivanja saobraćajnih/prometnih pravila i propisa, kao i niskog nivoa saobraćajne/prometne kulture i većeg broja učesnika/sudionika u saobraćaju/prometu.

Nepropisna brzina i brzina neprilagođena uslovima/uvjetima na putevima/cestama su jedan od najčešćih uzročnika izazivanja saobraćajnih/prometnih nezgoda, slijede saobraćajne/prometne nezgode nastale pod uticajem alkohola i drugih opojnih sredstava, zatim nezgode koje su rezultat radnji vozilom u saobraćaju/prometu, te ostali uzroci koji podrazumijevaju nepoštivanje saobraćajne/prometne signalizacije, itd. Među pogreškama vozača u gradskim uslovima/uvjetima saobraćaja/prometa treba izdvojiti i vožnju na nedovoljnoj udaljenosti - odstojanju između vozila, kao i nepoštivanje prava prvenstva prolaza.

Ostali uzroci koji su uticali na dešavanje saobraćajnih/prometnih nezgoda, ali u manjem procentu su: nedostatak signalizacije, tehnički neispravna vozila, oštećenje puta/ceste, itd.

Najveći broj saobraćajnih/prometnih nezgoda zabilježen je na ulicama u naselju, a zatim na magistralnim putevima/cestama, onda slijede lokalni, pa regionalni putevi/ceste, itd. U protekloj 2021. godini najmanji broj saobraćajnih/prometnih nezgoda dogodio se na autocesti.

ZAKLJUČAK

Posmatrajući i upoređujući podatke u proteklih 15 godina (2005 - 2021. godina) o broju saobraćajnih/prometnih nezgoda i njihovim posljedicama, vidljivo je da je broj saobraćajnih/prometnih nezgoda, kao i stradalih u više navrata opadao i rastao. Trend smanjenja broja saobraćajnih/prometnih nezgoda započet tokom 2017. godine prekinut je tokom 2021. godine i broj saobraćajnih nezgoda se povećao za 1,80% odnosno za 535 saobraćajne/prometne nezgode.

Također, sa povećanjem broja saobraćajnih/prometnih nezgoda došlo je i do povećanja fatalnih posljedica saobraćajnih/prometnih nezgoda u 2021. godini. Ako pogledamo broj poginulih lica/osoba u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu bio je manji za 23 lica/osobe odnosno za 7,16%, u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu manji za 21 lica/osobe odnosno 7,04%, u 2019. godini u odnosu na 2018. godinu manji za 16 lica/osoba odnosno 5,78%, u 2020. godini u odnosu na 2019. manji za 17 lica/osoba, odnosno za 6,5%, dok je u 2021. godini broj poginulih lica/osoba porastao za 11 lica/osoba odnosno za 4,5 %. Broj teže povrijeđenih/ozlijeđenih tokom protekle godine povećan je za 203 lica/osoba odnosno za 24 %, dok je broj lakše povrijeđenih/ozlijeđenih lica/osoba povećan za 1021 lica/osoba odnosno za oko 14 %.

Sagledavajući naprijed navedeno s posebnim osvrtom na činjenicu da je tokom protekle godine došlo do povećanja saobraćajnih/prometnih nezgoda, kao i broja poginulih lica/osoba u nezgodama, može se zaključiti da je stanje drumskog/cestovnog saobraćaja/prometa u našoj zemlji i dalje nezadovoljavajuće i da se nalazimo pri samom vrhu ljestvice po smrtnosti u saobraćaju/prometu. Tako je tokom protekle godine stopa smrtnosti u Bosni i Hercegovini iznosila 67 poginulih lica/osoba na milion stanovnika¹ što je daleko od prosjeka u EU (42 poginulih/milion stanovnika).

Sektor za informisanje i dokumentaciju

¹ Prema podacima Agencije za statistiku BiH u BiH živi 3.843.126 stanovnika
http://www.bhas.ba/?option=com_content&view=article&id=52&itemid=80&lang=ba